

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ  
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Декан факультету соціології та  
управління

Т.Ф. Бірюкова

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2022 рік

**СОЦІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ОРГАНІЗАЦІЙ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки магістрів  
очної (денної) форми здобуття освіти  
спеціальності: Соціологія

**Укладач:** д. філос.н., доцент, завідувач кафедри соціології Скворець В.О.

Обговорено та ухвалено  
на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від “31” серпня 2022 р.

Завідувач кафедри соціології  
\_\_\_\_\_ В.О. Скворець

Ухвалено науково-методичною радою  
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від “05” вересня 2022 р.

Голова науково-методичної ради  
факультету соціології та управління  
\_\_\_\_\_ Н.В. Горло

Погоджено  
з навчально-методичним відділом

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (ініціали, прізвище)

2022 рік

## 1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3
<b>Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти</b>	<b>Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі</b>	<b>Характеристика навчальної дисципліни</b>
		очна (денна) форма здобуття освіти
<b>Галузь знань 05 – соціальні та поведінкові науки</b>	<b>Кількість кредитів – 3</b>	<b>Обов’язкова</b>
		<b>Цикл професійної підготовки освітньої програми</b>
<b>Спеціальність 054 – соціологія</b>	<b>Загальна кількість годин – 90</b>	<b>Семестр:</b>
		5-й
<b>Освітньо-професійна програма Соціологія</b>	<b>Змістових модулів – 4</b>	<b>Лекції</b>
		4 год.
<b>Рівень вищої освіти: магістерський</b>	<b>Кількість поточних контрольних заходів – 12</b>	<b>Семінарські</b>
		10 год.
		<b>Самостійна робота</b>
		76 год.
		<b>Вид підсумкового семестрового контролю: залік</b>

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою** викладання навчальної дисципліни є ознайомлення магістрів із змістом науки про соціальне управління безпекою організацій.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Соціальне управління безпекою організацій» є: ознайомлення студентів із загальними положеннями безпеки соціальних систем, ролі корпоративної культури у формуванні безпеки соціальних систем, безпековою діяльністю соціальної системи та моделлю управління системою безпеки організації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких **результатів навчання** (знання, уміння тощо) та **компетентностей**:

Студенти мають **знати**:

- сутність безпеки як соціального явища;
- соціальну систему як об’єкт безпеки;
- корпоративну культуру та її вплив на безпеку організації;
- загрози соціальній системі
- сутність та структуру безпекової діяльності;
- засоби забезпечення безпеки організації.

Студенти мають **вміти**:

- виявляти загрози соціальній системі та організації;
- виявляти проблеми функціонування система безпеки організації;
- пропонувати засоби забезпечення безпеки організації в ситуації конкретних загроз, небезпек і викликів;
- вдосконалювати управління системою безпеки організації.

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Написання есе Тестування у системі Moodle
ЗК02. Здатність працювати автономно.	Написання есе
ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	Участь у команді з розробки проєкту
ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Написання есе
СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси.	
СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.	
СК07. Здатність розробляти та оцінювати соціальні проєкти і програми.	
СК11. Здатність визначати суперечності та прогалини у наявному знанні.	

**Міждисциплінарні зв'язки.** Навчальна дисципліна «Соціальне управління безпекою організацій» пов'язана з курсами, що входять до структурно-логічної схеми освітньої програми «Соціологія»: «Новітні соціологічні теорії», «Соціальне прогнозування», «Сценарне планування та прогнозування», а також із таким компонентом навчальної діяльності як навчальна практика.

### 3. Програма навчальної дисципліни

#### Змістовий модуль 1. Загальні положення безпеки соціальних систем

##### *Тема 1. Безпека як соціальне явище*

Сутність поняття «безпека соціальної системи». Людина як суб'єкт і об'єкт загроз. Зміст поняття «безпека» та єдність трьох її основних функцій. Фізична і соціальна складова безпеки. Зміст поняття «безпека соціальної системи». Структура поняття «безпека соціальної системи». Безпека як потреба та інтерес соціальної системи. Безпека як стан соціальної системи. Безпека як специфічна діяльність, процес та функція системи. Безпека як філософія сучасного менеджменту (управління). Взаємозв'язок між елементами поняття «безпека соціальної системи». Складові безпекової культури.

##### *Тема 2. Соціальна система як об'єкт безпеки*

Сутність та основні властивості соціальної системи. Керуюча та керована підсистеми організації та їх вплив на безпеку. Процес функціонування соціальної системи та його вплив на безпеку. Внутрішнє і зовнішнє середовище соціальної системи. Корінні функції життєдіяльності соціальної системи. Роль функції розвитку у забезпеченні життєдіяльності соціальної системи. Роль функції безпеки у забезпеченні життєдіяльності соціальної системи. Роль функції управління у забезпеченні життєдіяльності соціальної системи.

#### Змістовий модуль 2. Корпоративна культура і безпека соціальних систем

##### *Тема 3. Корпоративна культура та її вплив на безпеку організації*

Сутність понять «корпоративна культура», «безпекова корпоративна культура» та їх значення для безпеки організації. «Безпекове мислення» і безпекова корпоративна культура.

«Безпекова поведінка» і безпекова корпоративна культура організації. Організаційно-методичні рекомендації до тренінгів з безпеки.

#### **Тема 4. Загрози соціальній системі**

Сутність поняття «виклик». Сутність поняття «загроза». Сутність поняття «небезпека». Вплив викликів, загроз, небезпек на життєдіяльність соціальної системи. Класифікація загроз соціальній системі ((за стадіями життєвого циклу; за місцем виникнення; за джерелом надходження; за ступенем ймовірності; за формами; за об'єктами; за наслідками; за видами карності). Форми загроз, їх сутність, зміст та механізми реалізації (тіньова економіка, корупція, економічний злочин).

### **Змістовий модуль 3. Безпекова діяльність соціальної системи**

#### **Тема 5. Сутність та структура безпекової діяльності**

Механізми безпекової діяльності. Поняття «безпекова діяльність». Інформаційно-оперативні механізми безпекової діяльності. Попереджувально-профілактичні механізми безпекової діяльності. Ліквідаційно-відновлювальні механізми безпекової діяльності.

#### **Тема 6. Засоби забезпечення безпеки**

Видові функції (види) безпекової діяльності. Види безпекової діяльності. Методи безпекової діяльності. Адміністративно-організаційні методи забезпечення безпеки. Інформаційно-аналітичні методи забезпечення безпеки. Економічні методи забезпечення безпеки. Правові методи забезпечення безпеки. Технічні методи забезпечення безпеки. Соціально-психологічні методи забезпечення безпеки. Засоби забезпечення безпеки.

### **Змістовий модуль 4. Модель управління системою безпеки організації**

#### **Тема 7. Система безпеки організації**

Структура та загальна характеристика системи безпеки організації. Цілі та завдання системи безпеки організації. Принципи та режим функціонування системи безпеки організації. Суб'єкти, сили та об'єкти безпеки. Служба безпеки організації та її функції. Роль Державної служби охорони у забезпеченні безпеки соціальної системи. Об'єкт безпеки та види об'єктів безпеки.

#### **Тема 8. Управління системою безпеки організації**

Управління організацією та зміст безпекової філософії. Структура системи управління безпековою діяльністю. Сутність та структура технології управління безпековою діяльністю організації. Процес управління безпековою діяльністю організації. Планування як загальна функція управління безпековою діяльністю організації. Організування як загальна функція управління безпековою діяльністю організації. Мотивування як загальна функція управління безпековою діяльністю організації. Контроль як загальна функція управління безпековою діяльністю організації.

## **4. Структура навчальної дисципліни**

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год.		Система накопичених балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год.		Семінарські заняття, год.		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Прак зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>6</b>	<b>7</b>	<b>8</b>	<b>9</b>	<b>10</b>	<b>11</b>	<b>12</b>
1	15	4	2	-	2	-	11	-	5	10	15
2	15	4	0	-	4	-	11	-	15	0	15
3	15	2	0	-	2	-	13	-	5	10	15
4	15	4	2	-	2	-	11	-	5	10	15

Усього за змістові модулі	60	14	4	-	10	-	46	-	30	30	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30	-	-	-	-	-	30	-	-	-	40
Загалом	90								100		

## 5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
		о/д ф.
<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>
1	Безпека як соціальне явище	2
2		-
3		-
4	Управління системою безпеки організації	2
Разом		4

## 6. Теми семінарських занять

№ змістового Модуля	Назва теми	Кількість годин
		о/д ф.
<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>
1	Соціальна система як об'єкт безпеки	2
2	Корпоративна культура та її вплив на безпеку організації	2
	Загрози соціальній системі	2
3	Засоби забезпечення безпеки	2
4	Система безпеки організації	2
Разом		10

## 7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
1	Теоретичне завдання – участь у дискусіях на семінарських заняттях	Соціальна система як об'єкт безпеки. Сутність та основні властивості соціальної системи. Керуюча та керована підсистеми організації та їх вплив на безпеку. Процес функціонування соціальної системи та його вплив на безпеку. Внутрішнє і зовнішнє середовище соціальної	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – <b>5 балів</b> . Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – <b>4 бали</b> . Неповна відповідь на питання, у якій	<b>5</b>

		системи. Корінні функції життєдіяльності соціальної системи. Роль функції розвитку у забезпеченні життєдіяльності соціальної системи. Роль функції безпеки у забезпеченні життєдіяльності соціальної системи. Роль функції управління у забезпеченні життєдіяльності соціальної системи.	відсутні два-три елементи змісту – <b>3 бали</b> . Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – <b>1-2 бали</b>	
	Практичне завдання – Написати есе (письмова робота)	Тема есе «Війна як виклик соціальній системі» (обсягом 2-3 сторінки)	Повне, змістовне, аргументоване і логічно-послідовне розкриття теми – <b>9-10 балів</b> . Неповне розкриття теми, відсутність одного-двох з елементів змісту – <b>7-8 балів</b> . Неповне розкриття теми, відсутність у ній трьох-чотирьох елементів змісту – <b>5-6 балів</b> . Неповне і нелогічне розкриття теми, що має фрагментарний характер відбиття змісту – <b>3-4 бали</b> . Примітивний опис теми практичної роботи – <b>1-2 бали</b> .	<b>10</b>
<b>Усього за ЗМ 1 контр. заходів</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>15</b>
2	Теоретичне завдання – участь у дискусіях на семінарських заняттях	Корпоративна культура та її вплив на безпеку організації Сутність понять «корпоративна культура», «безпекова корпоративна культура» та їх значення для безпеки організації. «Безпекове мислення» і безпекова корпоративна культура. «Безпекова поведінка» і безпекова корпоративна культура організації. Організаційно-методичні рекомендації до тренінгів з безпеки.	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – <b>5 балів</b> . Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – <b>4 бали</b> . Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – <b>3 бали</b> . Неповна і нелогічна	<b>5</b>

			відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – <b>1-2 бали</b>	
	Теоретичне завдання – участь у дискусіях на семінарських заняттях	Загрози соціальній системі. Сутність поняття «виклик». Сутність поняття «загроза». Сутність поняття «небезпека». Вплив викликів, загроз, небезпек на життєдіяльність соціальної системи. Класифікація загроз соціальній системі ((за стадіями життєвого циклу; за місцем виникнення; за джерелом надходження; за ступенем ймовірності; за формами; за об'єктами; за наслідками; за видами карності). Форми загроз, їх сутність, зміст та механізми реалізації (тіньова економіка, корупція, економічний злочин).	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – <b>5 балів</b> . Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – <b>4 бали</b> . Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – <b>3 бали</b> . Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – <b>1-2 бали</b> .	<b>5</b>
	Виконання поточного тесту в системі Moodle	Тестові завдання за адресою в системі Moodle: <a href="https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14500">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14500</a>	За виконання поточного тесту студент може отримати до <b>5 балів</b> .	<b>5</b>
<b>Усього за ЗМ 2 контр. заходів</b>	<b>3</b>	-	-	<b>15</b>
<b>3</b>	Теоретичне завдання – участь у дискусіях на семінарських заняттях	Засоби забезпечення безпеки Видові функції (види) безпекової діяльності. Види безпекової діяльності. Методи безпекової діяльності. Адміністративно-організаційні методи забезпечення безпеки. Інформаційно-аналітичні методи забезпечення безпеки. Економічні методи забезпечення безпеки. Правові методи забезпечення безпеки. Технічні методи забезпечення безпеки. Соціально-психологічні методи забезпечення безпеки. Засоби забезпечення безпеки.	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – <b>5 балів</b> . Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – <b>4 бали</b> . Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – <b>3 бали</b> . Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – <b>1-2 бали</b> .	<b>5</b>

	Практичне завдання – Написати есе (письмова робота)	Тема есе «Шляхи вдосконалення безпеки соціальної системи в умовах кризи соціального середовища» (обсягом 2-3 сторінки)	Повне, змістовне, аргументоване і логічно-послідовне розкриття теми – <b>9- 10 балів.</b> Неповне розкриття теми, відсутність одного-двох з елементів змісту – <b>7-8 балів.</b> Неповне розкриття теми, відсутність у ній трьох-чотирьох елементів змісту – <b>5-6 балів.</b> Неповне і нелогічне розкриття теми, що має фрагментарний характер відбиття змісту – <b>3-4 бали.</b> Примітивний опис теми практичної роботи – <b>1-2 бали.</b>	<b>10</b>
<b>Усього за ЗМ 3 контр. заходів</b>	<b>2</b>	-	-	<b>15</b>
4	Теоретичне завдання – участь у дискусіях на семінарських заняттях	Система безпеки організації. Структура та загальна характеристика системи безпеки організації. Цілі та завдання системи безпеки організації. Принципи та режим функціонування системи безпеки організації. Суб'єкти, сили та об'єкти безпеки. Служба безпеки організації та її функції. Роль Державної служби охорони у забезпеченні безпеки соціальної системи. Об'єкт безпеки та види об'єктів безпеки.	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – <b>5 балів.</b> Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – <b>4 бали.</b> Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – <b>3 бали.</b> Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – <b>1-2 бали.</b>	<b>5</b>
	Практичне завдання – Написати есе (письмова робота)	Тема есе «Зміна моделі безпеки організації в умовах введення воєнного стану» (обсягом 2-3 сторінки)	Повне, змістовне, аргументоване і логічно-послідовне розкриття теми – <b>9- 10 балів.</b> Неповне розкриття теми, відсутність одного-двох з елементів змісту – <b>7-8 балів.</b> Неповне розкриття	<b>10</b>



			теми, відсутність у ній трьох-чотирьох елементів змісту – <b>5-6 балів</b> . Неповне і нелогічне розкриття теми, що має фрагментарний характер відбиття змісту – <b>3-4 бали</b> . Примітивний опис теми практичної роботи – <b>1-2 бали</b> .	
<b>Усього за ЗМ 4 контр. заходів</b>	<b>2</b>	-	-	<b>15</b>
<b>Усього за змістові модулі</b>	<b>7</b>			<b>60</b>

### 8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
<b>Залік</b>	Теоретичне завдання – відповідь на питання білета заліку	Питання підготовки: 1. Сутність та основні властивості соціальної системи. 2. Керуюча та керована підсистеми організації та їх вплив на безпеку. 3. Процес функціонування соціальної системи та його вплив на безпеку. 4. Вплив факторів внутрішнього середовища соціальної системи на безпеку. 5. Вплив факторів зовнішнього середовища соціальної системи на її безпеку. 6. Корінні функції життєдіяльності соціальної системи. 7. Роль функції розвитку у забезпеченні життєдіяльності соціальної системи. 8. Роль функції безпеки у забезпеченні життєдіяльності соціальної системи. 9. Роль функції управління у забезпеченні	Кількість питань на які надано повну змістовну відповідь (1 питання –5 балів) – усього 2 питання. <b>5 балів</b> – відповідь логічна, повна й аргументована <b>3-4 бали</b> – відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті <b>1-2 бали</b> – відповідь поверхова, студент знає основні поняття	<b>10</b>

		<p>життєдіяльності соціальної системи.</p> <p>10. Сутність понять «корпоративна культура», «безпекова корпоративна культура» та їх значення для безпеки організації.</p> <p>11. «Безпекове мислення» та його роль у формуванні безпекової корпоративної культури.</p> <p>12. «Безпекова поведінка» та її роль у формуванні й удосконаленні безпекової корпоративної культури.</p> <p>13. Рекомендації щодо підготовки програм проведення тренінгів з безпеки.</p> <p>14. Поняття «виклик», його основні ознаки та вплив на життєдіяльність соціальної системи.</p> <p>15. Поняття «загроза», її основні ознаки та вплив на безпеку соціальної системи.</p> <p>16. Поняття «небезпека», її основні ознаки та вплив на безпеку соціальної системи.</p> <p>17. Основні умови трансформації понять: «виклик» – «загроза» – «небезпека».</p> <p>18. Класифікація загроз соціальній системі.</p> <p>19. Тіньова економіка як форма загрози соціальній системі.</p> <p>20. Корупція як форма загрози соціальній системі.</p> <p>21. Економічні злочини як форма загрози соціальній системі.</p> <p>22. Структура та загальна характеристика системи безпеки організації.</p> <p>23. Цілі та завдання системи безпеки організації.</p> <p>24. Принципи та режим функціонування системи</p>		
--	--	--	--	--

		<p>безпеки організації.</p> <p>25. Суб'єкти, сили та об'єкти безпеки.</p> <p>26. Служба безпеки організації та її функції.</p> <p>27. Роль Державної служби охорони у забезпеченні безпеки соціальної системи.</p> <p>28. Об'єкт безпеки та види об'єктів безпеки.</p> <p>29. Управління організацією та зміст безпекової філософії.</p> <p>30. Структура системи управління безпековою діяльністю.</p> <p>31. Сутність та структура технології управління безпековою діяльністю організації.</p> <p>32. Сутність та структура процесу управління безпековою діяльністю організації.</p> <p>33. Сутність планування як загальна функція управління безпековою діяльністю організації.</p> <p>34. Сутність організування як загальної функції управління безпековою діяльністю організації.</p> <p>35. Сутність мотивування як загальної функції управління безпековою діяльністю організації.</p> <p>36. Сутність контролю як загальної функції управління безпековою діяльністю організації.</p>		
	Виконання підсумкового тесту в системі Moodle	Тестові завдання за адресою в системі Moodle: <a href="https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14500">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14500</a>	За виконання підсумкового тесту студент може отримати до <b>10 балів</b> .	<b>10</b>
	Індивідуальне завдання. Розробка програми дослідження проблеми зміни безпекового середовища організації. Розробка має бути до початку заліку представлена у вигляді презентації	Теми для розробки студентами програми дослідження: 1. Безпека промислового підприємства в умовах воєнного стану. 2. Безпека загальноосвітньої школи в умовах	Критеріями оцінювання є наявність визначених складових у розробленій програмі дослідження: 1) титульний лист, у якому вказано прізвище та ім'я автора, назву теми дослідження;	<b>20</b>

	<p>обсягом 12-15 файлів. Студент повинен публічно захистити свій проект конкретного дослідження перед студентами групи і викладачем..</p>	<p>воєнного стану. 3. Безпека університету в умовах воєнного стану. 4. Безпека комерційної структури в умовах воєнного стану. 5. Безпека будівельної кампанії в умовах воєнного стану. 6. Безпека установи Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану. 7. Безпека органу місцевого самоврядування в умовах воєнного стану. 8. Безпека органу державної влади в умовах воєнного стану. 9. Безпека телеканалу в умовах воєнного стану. 10. Безпека служби з надзвичайних ситуацій в умовах воєнного стану. Обсяг роботи – <b>не менше 12 сторінок.</b> Зміст індивідуального завдання розміщено в СЕЗН Moodle: <a href="https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14500">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14500</a></p>	<p>2) актуальність обраної проблеми дослідження; 3) мета і завдання дослідження; 4) предмет дослідження; 5) основні методи дослідження; 6) основні ідеї теорій і концепцій, на які спирається дослідження; 7) розробка заняття ґрунтується на сучасній літературі – <b>18-20 балів</b></p> <p>Повна або часткова відсутність одного з названих критеріїв – <b>15-17 балів.</b></p> <p>Повна або часткова відсутність двох із названих критеріїв – <b>12-14 балів.</b></p> <p>Повна або часткова відсутність трьох із названих критеріїв – <b>9-11 балів.</b></p>	
Усього за підсумковий семестровий контроль				<b>40</b>

## 9. Рекомендована література

### Основна:

1. Економічна безпека: навч. посібник / за ред. З. С. Варналія. Київ: Знання, 2009. 647 с.
2. Задихайло Д. В. Корпоративне управління: навчальний посібник / Д. В. Задихайло, О. Р. Кібенко, Г. В. Назарова. Харків: Еспада, 2003. 688 с.
3. Позднишев Є. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки підприємництва (методи та їх застосування): навч. посібник / Є. В. Позднишев. Кн. 1. Київ: Видавець Позднишев, 2007. 76 с.
4. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство: монографія: у 3 т. / О. М. Ляшенко, Ю. С. Погорелов, В. Л. Безбожний та ін.; за заг. ред. Г. В. Козаченко. Луганськ: Елтон, 2010. Т. 1. 282 с.
5. Франчук В. І. Теорія безпеки соціальних систем: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 216 с.

#### Додаткова:

1. Власюк О. С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіки / О. С. Власюк; Нац. Ін-т проблеми міжнар. безпеки при Раді нац. безпеки і оборони України. Київ, 2008. 48 с.
2. Крутов В. В. Становлення та розвиток недержавної системи безпеки підприємництва. Київ: Фенікс, 2008. 406 с.
3. Минаев Г. А. Безопасность организации: учебник. Киев: КНТ, 2009. 440 с.
4. Низенко Э. И. Обеспечение безопасности предпринимательской деятельности. Киев: МАУП, 2003. 123 с.
5. Реверчук Н. Й. Економічна безпека в Україні: держави, фірми, особи: навч. посібник / Н. Й. Реверчук, Я. Й. Малик, І. І. Кульчицький, С. К. Реверчук; за ред. С. К. Реверчука. Львів: ЛФМАУП, 2000. 192 с.
6. Словник термінів та визначень недержавної системи безпеки України / В. В. Крутов, П. Я. Пригунов, М. О. Будаков та ін. Київ: УСПП, 2008.
7. Франчук В. І. Особливості організації системи економічної безпеки акціонерних товариств в умовах трансформаційної економіки: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2010. 440 с.
8. Шлемко В. Т. Економічна безпека України, сутність і напрямки забезпечення / В. Т. Шлемко, І. Ф. Бінько. Київ: НІСД, 1997. 144 с.

#### Інформаційні джерела:

1. Воронюк Є.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення, як елемент організації економічної безпеки підприємницької діяльності. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. № 6 (270). 2021. URL : <https://journals.snu.edu.ua/index.php/VisnikSNU/article/view/28>
2. Корж І. Безпека: методологічні підходи до поняття. URL: [http://www.jurnaluljuristic.in.ua/archive/2019/4/part\\_1/14.pdf](http://www.jurnaluljuristic.in.ua/archive/2019/4/part_1/14.pdf)
3. Кучик О. Механізми та форми реалізації колективної безпеки у діяльності міжнародних організацій. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Вип. 99 (Ч. II), 2011. С. 34-39. URL: [https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/apmv\\_2011\\_99\\_2\\_7.pdf](https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/apmv_2011_99_2_7.pdf)
4. Отенко І.П., Москаленко Н.О. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 224 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/18799/1/2016-%D0%9E%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%86%20%D0%9F%2C%20%D0%9C%D0%BE%D1%81%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9D%20%D0%9E.pdf>
5. Печенюк А. Особливості організації інформаційної безпеки сучасного підприємства. URL : [http://sophus.at.ua/publ/2014\\_04\\_17\\_18\\_kampodilsk/sekcija\\_4\\_2014\\_04\\_17\\_18/osoblivosti\\_organizaciji\\_informacijnoi\\_bezpeki\\_suchasnogo\\_pidpriemstva/54-1-0-931](http://sophus.at.ua/publ/2014_04_17_18_kampodilsk/sekcija_4_2014_04_17_18/osoblivosti_organizaciji_informacijnoi_bezpeki_suchasnogo_pidpriemstva/54-1-0-931)
6. Савенко М.М. Міжнародний досвід організації економічної безпеки підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. № 4/2011. С. 60-63. URL: [http://www.investplan.com.ua/pdf/4\\_2011/17.pdf](http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2011/17.pdf)
7. Худолій Л.М. Складові економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності. Ефективна економіка. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=455>